

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับการตีความข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณา
เกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘

กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือที่ สธ ๐๒๐๑.๐๑๔/๔๓๐๙ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ สรุปความได้ดังนี้

นางปรียานันท์ (ดลพร) ล้อเสริมวัฒนา มีหนังสือลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๗ ร้องเรียนต่อคณะกรรมการแพทยสภา กล่าวหาแพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ ว่าการทำคลอดเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๔ เป็นไปอย่างไม่ต้องตามมาตรฐานทำให้เด็กคลอดออกมาแขนขาผิดปกติ หลังคลอดต้องทำกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่อง คณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมได้สอบสวนข้อเท็จจริงพร้อมทำความเข้าใจเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการแพทยสภา ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๓๙ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ พิจารณาว่ากรณีดังกล่าวเป็นคดีไม่มีมูล ซึ่งคณะกรรมการแพทยสภาได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๙ แจ้งผลการพิจารณาไปยังโรงพยาบาลพญาไท ๑ แพทย์ผู้ถูกร้องเรียน และนางปรียานันท์ (ดลพร) อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นางปรียานันท์ (ดลพร) ได้มีหนังสือขอให้คณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาทบทวนเรื่องร้องเรียนดังกล่าวอีกครั้ง โดยอ้างว่าไม่อาจยอมรับมติของคณะกรรมการแพทยสภาได้ เนื่องจากมิได้แจ้งให้ผู้ร้องเรียนมาให้ข้อมูลเพิ่มเติม และการตัดสินใจของคณะกรรมการแพทยสภาอาจไม่มีความเป็นกลาง เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ในขณะที่มีการร้องเรียน ดังนั้น ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ที่ประชุมคณะกรรมการแพทยสภามีมติให้ส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาโดยเชิญผู้ร้องเรียนมาให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๕ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ได้เสนอข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นตามที่ได้เชิญนางปรียานันท์ (ดลพร) มาให้ข้อมูลเพิ่มเติม พร้อมร่วมรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้เข้าใจในกระบวนการรักษาจากผู้แทนราชวิทยาลัยแพทยออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยต่อคณะกรรมการแพทยสภา และคณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่รับรื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ เนื่องจากไม่มีข้อมูลใหม่

ต่อมา นางปรียานันท์ (ดลพร) ได้ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือที่ สม ๐๐๐๔/๓๓๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๙ แจ้งขอให้แพทยสภาเร่งรัดรื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ และขอทราบผลความ

คืบหน้า ซึ่งคณะกรรมการแพทยสภาในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๙ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ พิจารณาแล้วมีมติให้ส่งเรื่องขอความเห็นไปยังคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของแพทยสภา เพื่อขอความเห็นว่าการนี้สามารถดำเนินการตรวจสอบได้หรือไม่ อย่างไร และจะเป็นการขัดต่อขั้นตอนการดำเนินคดีทางด้านจริยธรรมของแพทยสภาหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของแพทยสภาได้นำความเห็นเสนอคณะกรรมการแพทยสภาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ โดยมีความเห็นว่าเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๓๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมิได้อำนาจในการสั่งให้แพทยสภารื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ แต่ในกรณีนี้แพทยสภาควรพิจารณาว่ากรณีของนางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ นั้นมีประเด็นเรื่องมีข้อมูลใหม่หรือไม่ กล่าวคือ ได้มีการพิจารณาในประเด็น Delayed treatment ในการพิจารณาเดิมที่นางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ กล่าวอ้างว่าเป็นข้อมูลใหม่หรือไม่ หากมีประเด็นเรื่อง Delayed treatment ต้องระบุไว้ในรายงานการประชุมให้ชัดเจนว่าอยู่ในการพิจารณาตรงส่วนใด และเมื่อได้ข้อสรุปเป็นประการใดแล้ว แพทยสภาควรแจ้งให้คณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยและผู้สูงอายุ ผู้พิการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย พร้อมมีข้อสังเกตว่า เนื่องจากแพทยสภาได้มีการออกข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ และกฎหมายดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ไว้ตามข้อ ๖๗ ของข้อบังคับแพทยสภาดังกล่าว ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติในโอกาสต่อไป คณะกรรมการแพทยสภาโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของแพทยสภา จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าตามหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อ ๖๗ ของข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้ จะมีผลย้อนหลังได้หรือไม่ และหากมีผลย้อนหลังได้ควรมีผลย้อนหลังไปถึงเมื่อใด เพราะการย้อนหลังไปพิจารณาคดีใหม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ถูกร้องเรียนด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นแตกต่างกันออกเป็น ๓ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ไว้ เนื่องจากมติของที่ประชุมคณะกรรมการแพทยสภาในเรื่องที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ต้องได้รับความ

^๑ มาตรา ๒๕ มติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อน จึงจะดำเนินการตามมตินั้นได้

(๑) การออกข้อบังคับ

(๒) การกำหนดงบประมาณของแพทยสภา

เห็นชอบจากสภานายกพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งแพทยสภาตามมาตรา ๑๐^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ดังนั้น คู่กรณีที่จะโต้แย้งคัดค้านคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยรัฐมนตรีต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยตรง ไม่จำเป็นต้องมีการอุทธรณ์ทบทวนภายในฝ่ายปกครองก่อน กรณีที่ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ กำหนดให้มีการขอให้พิจารณาใหม่อันเป็นการทบทวนภายในฝ่ายปกครองนั้น จึงเป็นข้อบังคับที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บท ย่อมไม่มีผลบังคับใช้

นอกจากนี้ การพิจารณาของคณะกรรมการแพทยสภาเป็นกระบวนการที่มุ่งตรวจสอบผู้ประกอบวิชาชีพเท่านั้น ผู้ร้องเรียนจึงมิใช่คู่กรณีในกระบวนการพิจารณาคดีด้านจริยธรรม เนื่องจากมิใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่แพทยสภาพิจารณาลงโทษหรือไม่ลงโทษแพทย์ผู้ถูกร้องเรียน ดังนั้น ผู้ร้องเรียนจึงมิใช่คู่กรณีที่ขอให้นำพิจารณาใหม่ได้ สำหรับกรณีของนางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ อยู่ในชั้นการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมเท่านั้น ซึ่งมติคณะกรรมการแพทยสภาที่ยกข้อกล่าวหาเนื่องจากคดีไม่มีมูล จึงมิได้กระทบสิทธิของผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า กรณีที่จะขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อ ๖๗^๓ ของข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.

(๓) การให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๓ (๓)

(๔) การวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๓๔

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง การดำเนินการตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการในเรื่องอื่นใด หากคณะกรรมการเห็นสมควร อาจขอความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษก่อนได้

ให้นายกแพทยสภาเสนอมติในเรื่องที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ หรือในเรื่องอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควรขอความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษต่อสภานายกพิเศษโดยมีชักเข้าสภานายกพิเศษอาจมีคำสั่งยับยั้งมตินั้นได้ ในกรณีที่มิได้ยับยั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติที่นายกแพทยสภาเสนอ ให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบมตินั้น

ถ้าสภานายกพิเศษยับยั้งมติใด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ในการประชุม นั้นถ้ามีเสียงยืนยันมตินั้นไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะ ก็ให้ดำเนินการตามมตินั้นได้

^๒ มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งแพทยสภา มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

^๓ ข้อ ๖๗ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ คณะกรรมการอาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแพทยสภาได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรม

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งแพทยสภา

๒๕๔๘ จะต้องเป็นกรณีที่มีการออกคำสั่งแพทยสภาแล้วเท่านั้น แต่กรณีที่หารือมานั้นเป็นเพียงมติคณะกรรมการแพทยสภา จึงไม่อาจจะขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อบังคับนี้ได้ อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่ามติของแพทยสภาดังกล่าวไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง

ฝ่ายที่สาม เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติราชการทางปกครองไว้ หากกฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองไว้ ย่อมนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับด้วย โดยที่ศาลปกครองสูงสุดและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วว่า^๔ การพิจารณาคดีด้านจริยธรรมเป็นการพิจารณาทางปกครอง ดังนั้น แม้จะไม่ปรากฏว่ามีการออกข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่คู่กรณีก็อาจขอให้พิจารณาใหม่ได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเห็นว่า ข้อบังคับดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดขั้นตอนการพิจารณาคดีด้านจริยธรรมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เท่านั้น หลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อบังคับนี้จึงไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท และกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรมและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน จึงกำหนดให้แพทยสภาทำหน้าที่ควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเพราะการประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมย่อมมีสิทธิกล่าวหาหรือกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต่อแพทยสภาได้ การที่แพทยสภายกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษย่อมกระทบต่อสิทธิของผู้ร้องเรียนจึงถือว่าผู้ร้องเรียนเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่แพทยสภายกข้อกล่าวหา

สำหรับมติคณะกรรมการแพทยสภาที่พิจารณาว่ากรณีของนางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ เป็นคดีไม่มีมูล ย่อมเป็นคำสั่งทางปกครองเนื่องจากเป็นคำสั่งปฏิเสธที่จะออกคำสั่งทางปกครอง ย่อมนำหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่มาใช้บังคับได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่จะสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ได้ ก็ต่อเมื่อปรากฏเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) เห็นว่า หลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อ ๖๗ ของข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้

(๔) ถ้าคำสั่งแพทยสภาได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้ร้องได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

^๕ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๗๒/๒๕๔๔ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๔๑/๒๕๔๙ และบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การดำเนินการทางด้านจริยธรรมกับสมาชิกแพทยสภาผู้ถูกร้องเรียนซึ่งเสียชีวิตในระหว่างการสอบข้อเท็จจริง (เรื่องเสร็จที่ ๑๑๑/๒๕๔๙)

ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติไว้เช่นเดียวกับมาตรา ๕๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การวินิจฉัยกรณีหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่นำไปใช้บังคับแก่กรณีที่เกิดขึ้นก่อนกฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับย่อมมีผลเป็นการวางแนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย และเมื่อไม่ปรากฏว่าเคยมีการหารือต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในประเด็นดังกล่าวมาก่อน จึงมีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องเสนอเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อสั่งการให้นำข้อหารือดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนแพทยสภาเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริง พร้อมขอให้ที่ประชุมพิจารณาข้อเท็จจริงกรณีของนางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ ด้วยว่าสามารถดำเนินการพิจารณาใหม่ได้หรือไม่ จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง หลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ จะนำมาใช้บังคับแก่กรณีที่เกิดขึ้นก่อนข้อบังคับแพทยสภาดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้หรือไม่ เห็นว่าหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาโดยแท้ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่ให้ประชาชนมีสิทธิเรียกร้องในการขอทบทวนกระบวนการพิจารณาที่เสร็จสิ้นไปแล้ว โดยการเปิดกระบวนการพิจารณาใหม่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงใหม่ เมื่อหลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดไว้เช่นเดียวกับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับใช้ร่วมกันได้ ดังนั้น หลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่จึง

^๕ มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้หนึ่งได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

นำไปใช้บังคับแก่กรณีที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับได้

อย่างไรก็ตาม ข้อ ๖๗ ของข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดไว้เช่นเดียวกับตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคู่กรณีสามารถยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ได้ เมื่อปรากฏเหตุดังต่อไปนี้ (๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ (๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง (๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น (๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี สำหรับการยื่นคำขอตามกรณีที่ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น และการยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

ในกรณีที่คู่กรณีได้รู้ถึงเหตุแห่งการขอให้พิจารณาใหม่ก่อนที่หลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับ การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ

ประเด็นที่สอง สำหรับข้อหาหรือของกระทรวงสาธารณสุขกรณีของนางปริยานันท์ (ดลพร)^๖ ว่าจะขอให้พิจารณาใหม่ได้หรือไม่ นั้น จะต้องปรากฏว่ามีการออกคำสั่งทางปกครองแล้ว คู่กรณีจึงจะยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ได้ ดังนั้น จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่า มติคณะกรรมการแพทยสภาตามความเห็นของคณะกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมให้ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษในกรณีที่เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นไม่มีมูลตามมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อแพทยสภาได้รับการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษ เลขานุการแพทยสภามีหน้าที่เสนอเรื่องดังกล่าวต่อประธานอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงพร้อมทำรายงานและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการแพทยสภา ซึ่งการแสวงหาข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นเพียงการรวบรวมและสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นก่อนที่จะเข้าสู่การพิจารณาคดีด้านจริยธรรมจึงไม่ถือว่าเป็นการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.

^๖ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

๒๕๓๙ และคณะกรรมการแพทยสภาอาจมีมติอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕

ตามข้อเท็จจริงที่หาหรือมานั้น คณะกรรมการแพทยสภามีมติตามความเห็นของคณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมให้ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษในกรณี que เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นไม่มีมูลตามมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ อันเป็นการพิจารณาตามที่นางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ ได้ใช้สิทธิร้องเรียนแล้ว และโดยที่การพิจารณาในชั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมข้อเท็จจริง รวมทั้งพิจารณาว่ามีมูลหรือไม่ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ผลการดำเนินการมิได้มีผลกระทบต่อนิติทางปกครองของผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด ดังนั้น มติคณะกรรมการแพทยสภาให้ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษในกรณี que เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นไม่มีมูลตามมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ย่อมไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง นางปริยานันท์ (ดลพร)ฯ จึงไม่อาจยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๕๐

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

^๓ มาตรา ๓๕ เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานและความเห็นของคณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณารายงานและความเห็นดังกล่าวแล้วมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

(๒) ให้คณะอนุกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนในกรณีที่เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นมีมูล

(๓) ให้ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษในกรณีที่เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นไม่มีมูล